

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2019

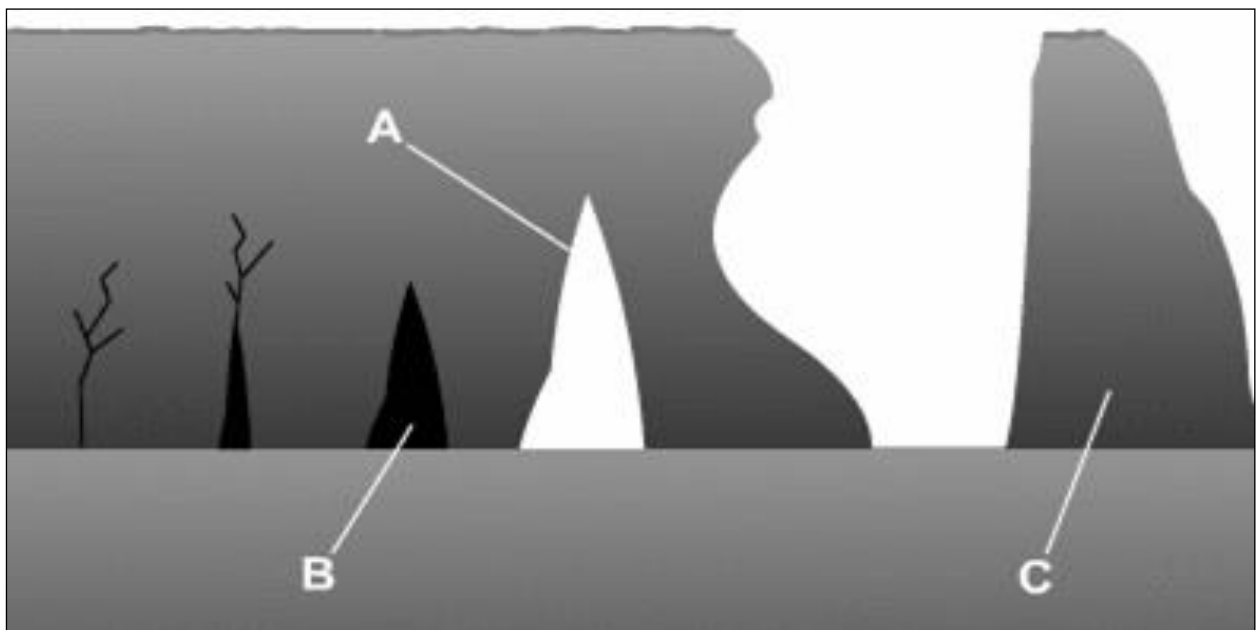
ID-DISA' SENA IL-ĠEOGRAFIJA (ĠENERALI)

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

- 1. Ikteb ismek u l-klassi fuq kull karta.**
- 2. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.**
- 3. Għandek madwar 40 minuta biex twieġeb din il-karta.**
- 4. Din il-karta fiha 100 marka.**

1. Hares lejn disinn 1 u wieġeb il-mistoqsijiet billi tagħmel ✓ ħdejn it-twegiba t-tajba.

Disinn 1

a. Karatteristika A f'disinn 1 turi

hnejja.	
għar.	
xaqq fil-blat.	

b. Karatteristika B f'disinn 1 turi

blataforma.	
għar.	
irdum.	

c. Karatteristika C f'disinn 1 turi

irdum.	
qatgħa fil-qiegħ tas-sies.	
taqtigħa.	

d. Il-mewg idghajjef l-ewwel

il-ħnejjiet.	
l-għerien.	
l-ixquq fil-blatt.	

e. Il-karatteristiċi ta' disinn 1 iffurmaw minħabba

erożjoni bil-baħar.	
depożizzjoni bil-baħar.	
trasportazzjoni bil-baħar.	

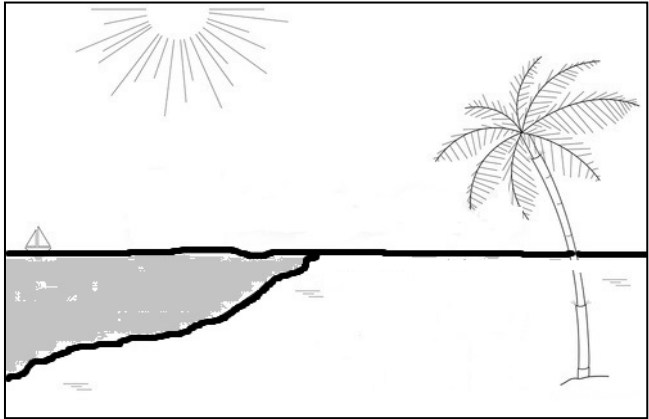
f. Fil-gzejjer Maltin insibu fattizzi bħal ma jidhru f'disinn 1

f'Tas-Sliema.	
fir-Ramla l-Ħamra, Għawdex.	
fid-Dwejra, Għawdex.	

(6)

2. Ikteb dawn il-frazzjiet taħt l-istampa t-tajba.

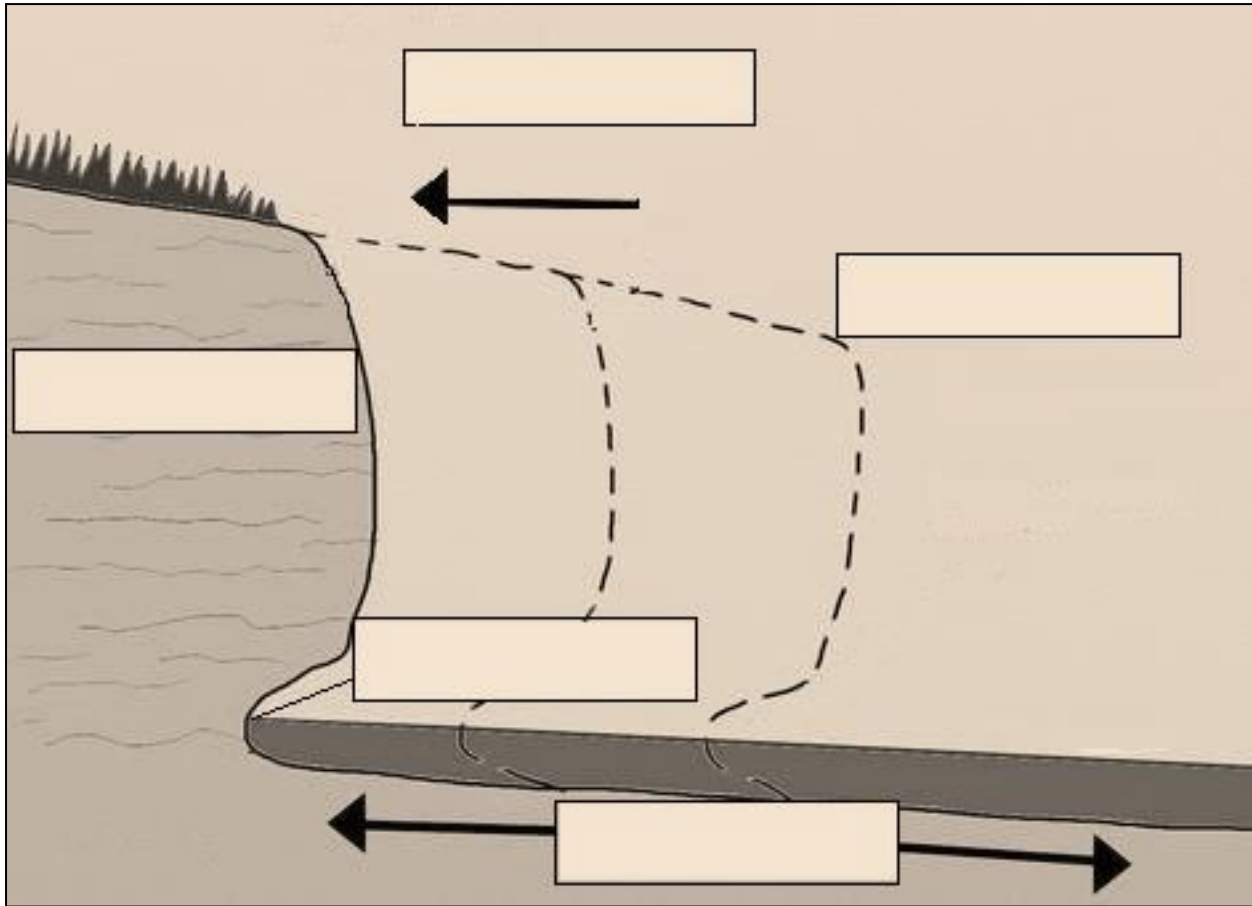
depożizzjoni	ramel u ċaġħak imermer il-blat
ramel u ċaġħak jingabar fuq ix-xatt	ramla
irdum	erożjoni

(12)

3a. Poġġi l-kliem t'hawn taht fil-post it-tajjeb f'disinn 2.

Il-pożizzjoni preżenti tas-sies	Is-sies jirtira lura	Qatgħa taht is-sies	Blataforma	Il-pożizzjoni originali tas-sies
---------------------------------------	-------------------------	------------------------	------------	--

Disinn 2

(5)

b. Bl-ghajjnuna ta' disinn 2, imla l-vojt billi tuża l-kliem t'hawn taht.

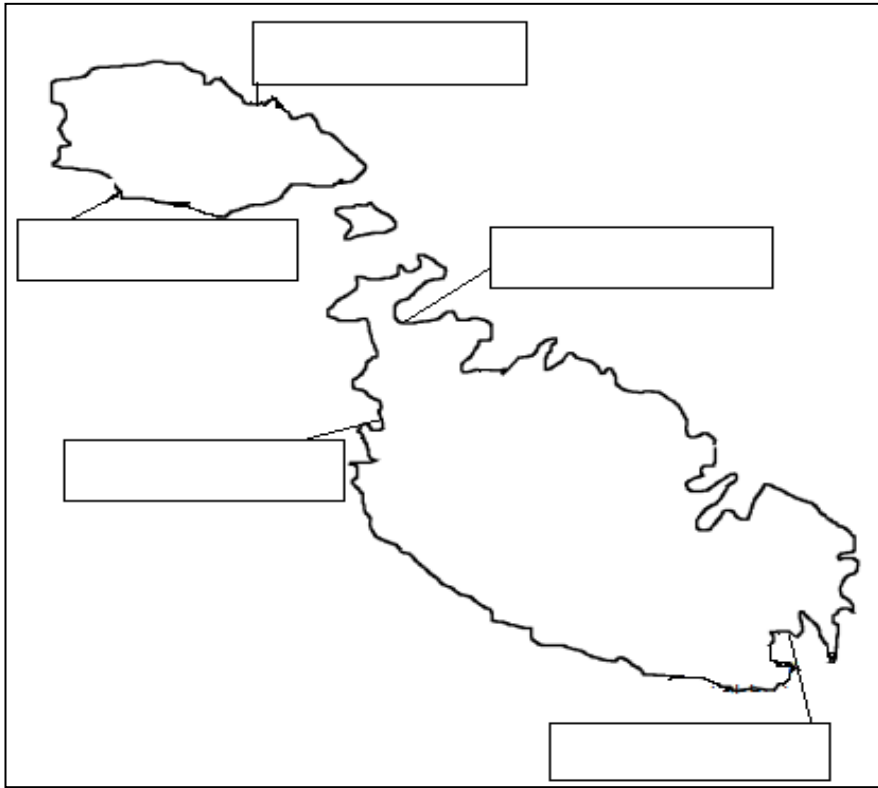
jghawwar	taqa'	jirtira
Globigerina	Delimara	blataforma

Is-sisien rotob tal-_____ jittiekl u malajr mill-mewġ. Il-mewġ jibda _____ qatgħa baxxa taht is-sies u biż-żmien l-parti ta' fuq tas-sies iċċedi u _____. Wara eluf tas-snin, is-sies _____ lura u jhalli warajh _____ ċatta. Eżempju ta' blataforma nistgħu narawh f' _____.

(6)

4. Fuq il-mappa tal-Gżejjer Maltin f'disinn 3, immarka **erbgha** minn dawn il-bajjiet.

Il-Bajja tal-Mellieħa (l-Għadira)	Il-Bajja tax-Xlendi	Il-Bajja ta' Birżebbuġa	Il-Bajja ta' Għajn Tuffieħa	Ir-Ramla l-Ħamra
-----------------------------------	---------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------

Disinn 3

(4)

5. Rapport li ħareġ fl-2017 mill-Uffiċċju tal-Istatistika dwar l-Akkwakultura f'Malta juri li fil-Gżejjer Maltin inbiegħu madwar 15,700 tonnellata ta' ħut li trabbew fl-irziezet tal-ħut. L-iktar ħuta li nbiegħet kienet it-tonn.

a. Xi tfisser il-kelma akkwakultura?

(3)

b. Ikteb **żewġ** vantaġġi u **żewġ** żvantaġġi tal-akkwakultura.

Vantaġġi tal-akkwakultura	Żvantaġġi tal-akkwakultura
1.	1.
2.	2.

(8)

c. Qabbel dawn is-sentenzi billi tpoġġi n-numri t-tajba fil-kolonna tan-nofs.

1.	It-tfaqqis tal-bajd u t-tkattir tal-frieħ isir		għall-gaġeġ fil-baħar biex titkompla s-simna tagħhom fl-irziezet.
2.	It-tfaqqis tal-bajd u t-tkattir tal-frieħ jieħu mal-120 ġurnata		tondi b'dijametru ta' madwar 20 metru u b'fond ta' madwar 10 metri.
3.	Il-frieħ jiġu trasportati		biex il-ħut ikollu spazju biżżejjed fejn ikun jista' jgħum u jiċċaqłaq.
4.	L-irziezet tal-ħut jikkonsistu minn numru ta' gaġeġ		fiċ-ċentru tal-Akkwakultura ta' San Luċjan.
5.	Il-kobor ta' dawn il-gaġeġ hu meħtieġ		sakemm il-ħut jilħaq il-piż ta' 2 grammi.

(10)

6a. Agħti raġuni **wahda** għaliex il-baħar Mediterran huwa iżjed vulnerabbli għat-tniġġis minn ibħra oħra.

(3)

b. Semmi **zewġ** sorsi ta' tniġġis tal-baħar.

(4)

c. Semmi **zewġ** problemi li joħloq it-tniġġis tal-baħar Mediterran.

(4)

d. Semmi mod **wieħed** kif Malta qed tipprowa tnaqqas it-tniġġis tal-baħar Mediterran.

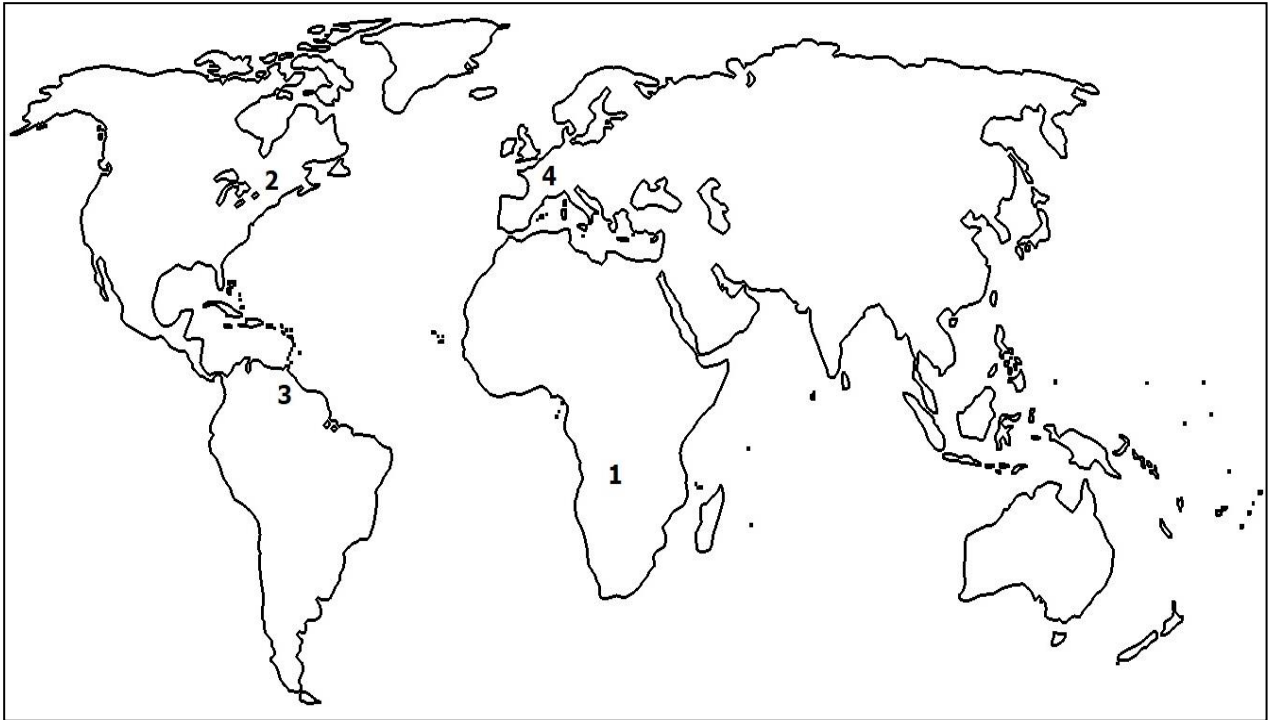
(2)

7. Qabbel in-numri li hemm f'disinn 4 mal-ismijiet tač-čračar.

Isem tač-Čarčara	Numru
Niagara	
Rhine Falls	

Isem tač-Čarčara	Numru
Ič-Čarčara Angel	
Ič-Čarčara ta' Victoria	

(4)

Disinn 4

8a. Semmi **tliet** mogħdijiet (widien) tal-ilma ħelu li nsibu f'pajjżna.

1.	
2.	
3.	

(3)

b. Ikteb **Veru** jew **Falz**.

Il-mağğoranza tal-widien fil-Gzejjer Maltin jimtlew bl-ilma fil-ħarifa u fix-xitwa.	
Minħabba bini żejjed fil-widien, il-pjanti u l-ħlejjaq li jgħixu f'čertu widien kwaži nqerdu għalkollox.	
Il-qabru u ž-žring huma žewğ speči li ma jgħixux fil-widien tal-ilma ħelu.	

(6)

9a. Aghmel linja taht il-pajjiz li spiss jintlaqat minn gharghar.

(il-Bangladexx, ir-Rumanija, is-Sudan, il-Belgju) (2)

b. Spjega kawza naturali **wahda** li tohloq gharghar fil-pajjiz li ghazilt f'mistoqsija 9a.

(4)

c. Fit-tabella t'hawn taht ikteb vantaġġ **wiehed** u problema **wahda** li joholqu l-gharghar għall-bidwi.

Vantaġġ tal-gharghar għall-bidwi	Problema tal-gharghar għall-bidwi

(6)

d. Numru ta' pajjizi qed jiehdu passi biex inaqqsu l-impatti tal-gharghar. Aghzel **tnejn** minn dawn il-metodi u spjega fil-qosor kif dawn jghinu biex jitnaqqas l-gharghar.

Digi	Thawwil ta' sigar	Rampi gholjin max-xtut tax-xmara	Gibjuni kbar	Thammil ta' qiegh ix-xmara
------	-------------------	----------------------------------	--------------	----------------------------

(8)